

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»**

**МАТЕРІАЛИ
РЕГІОНАЛЬНОЇ МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ – СТРАТЕГІЯ
СТАБІЛЬНОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

ЗАПОРІЖЖЯ 2026

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Сидоряко А.В.

АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ

Смойловська Г.П., Малюгіна О.О., Єренко О.К.118

ВАЖЛИВІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЛІТНІЙ ШКОЛІ З ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ

Соляник О.В.....120

МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПРИФРОНТОВИХ РЕГІОНАХ

Стрюк Ю.В., Чернявський В.В.122

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОЇ ЗОНИ

Стрюк Ю.В.....124

АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ

Тертишний С.І., Зубко М.Д.126

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ СТУДЕНТАМ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Ткаченко Н.О., Демченко В.О., Литвиненко О.В., Демченко В.О., Зарічна Т.П., Глазунова Т.В.130

ВПЛИВ ОКСИДАТИВНОГО СТРЕСУ, ВИКЛИКАНОГО ВИБУХОВОЮ ХВИЛЕЮ НА СЛУХОВИЙ АНАЛІЗАТОР

Троян В.І., Сінайко І.О.132

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ПРІОРИТЕТ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ КАФЕДРИ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗДМФУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Утюж І.Г., Сепетий Д.П., Іріюглу Ю.О., Денисенко В.В.133

КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Федорова О.П., Пахомова С.П., Качан І.С., Колесник М.Ю.....136

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ КОМПЛЕКСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ШРОТ-ТЕРАПІЇ ТА КОРСЕТОТЕРАПІЇ ШЕНО НА РЕСПІРАТОРНУ ФУНКЦІЮ У ДІТЕЙ ЗІ СКОЛІОЗОМ

Філатова К.В., Ванюк Д.В.139

РОЛЬ АУДИТОРНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ

Хромильова О.В., Портна О.О., Скорина Д.Ю., Шабельник К.П.,142

ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ У МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ПРИФРОНТОВОГО МІСТА

Черненко О.Є.....145

ЛІКАРІ-ІНТЕРНИ СТОМАТОЛОГИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ВИКЛИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Чернявський В.В.147

появою в отворах судин мікротромбів та плазматичним просякненням стінок мікросудин. Індекс Керногана становив $0,54 \pm 0,04$ (при нормі 0,3), а коефіцієнт елонгації становив $0,69 \pm 0,08$ (при нормі 1,0)

Висновки: Дисбаланс в про- та антиоксидантній системі захисту призвів до значних порушень мікроциркуляції. Отримані дані свідчать про необхідність проведення в ранньому періоді нейтралізацію дії ушкоджувальних факторів оксидативного стресу на мікроциркуляцію внутрішнього вуха. типом що вимагає проведення патогенетично обґрунтованої антиоксидантної, ендотеліопротективної і вазодилататорної терапії.

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ПРІОРИТЕТ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ КАФЕДРИ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗДМФУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Утюж І.Г.,
завідувач кафедри суспільних дисциплін
Сепетий Д.П.,
професор кафедри суспільних дисциплін,
Іріюглу Ю.О.,
доцент кафедри суспільних дисциплін
Денисенко В.В.,
ст. викладач кафедри суспільних дисциплін.

Ключові слова: громадянська свідомість, громадянське суспільство, патріотизм, виховна робота, освітня робота

Збройна агресія проти нашої країни стала екзистенційним викликом для української державності та українського народу. Україна за останні роки утвердила себе як діюча демократія з ефективним громадянським суспільством. Українське суспільство усвідомило власну суб'єктність. Саме завдяки незалежним інститутам громадського сектору, самоорганізації громадян Україна на п'ятому році повномасштабної війни продовжує чинити опір, вирішувати соціальні та економічні проблеми, просувати свої інтереси на міжнародній арені. Основною опорою цього є активний громадянин, патріот з високим рівнем соціальної та політичної культури, почуттям обов'язку, здатний до свідомого морального вибору і відповідальності. Це актуалізує для

системи освіти, і особливо вищої її ланки, завдання формування громадянської свідомості сучасної молоді.

Громадянська свідомість є «усвідомленням існуючих відносин між суспільством, людиною і державою з точки зору демократичних цінностей, ідеалів, прав і свобод, що регламентуються прийнятими в суспільстві, державі принципами, нормами... виступає активним фактором суспільних перетворень, прискорювачем всього суспільного розвитку, системою самосвідомості і життєзабезпечення суспільства..., спонукає людей до активної громадянської дії» [1, с. 39]. Активній громадянській свідомості властиве прагнення до участі у політичному і громадському житті суспільства через інститути прямої і представницької демократії [1, с. 38].

Важливою складовою в процесі становлення громадянської свідомості є набуття знань, формування понятійного апарату та системи ціннісних орієнтацій в рамках суспільних наук.

Центральну роль у цьому процесі відіграє філософія як найзагальніша суспільно-гуманітарна дисципліна, що формує і розвиває світогляд людини та навички критичного мислення. В сфері проблематики соціальної філософії, пріоритетом стає з'ясування світоглядно-ціннісних засад цивілізаційного європейського вибору, поєднання національного суверенітету з євроінтеграційними процесами на основі цінностей гуманізму, правової держави, прав і свобод людини, ліберальної демократії та відкритого суспільства. Велика увага приділяється психотерапевтичному потенціалу філософських вчень буддизму, стоїцизму, філософських концепцій засновників психоаналізу та гуманістичної психології як методики збереження психологічної рівноваги, подолання посттравматичного стресового розладу і переходу до посттравматичного зростання. Висвітлення проблематики філософської теорії пізнання спрямовується на розвиток навичок критичного аналізу інформації, виявлення та знешкодження маніпуляцій, що особливо важливо в умовах інформаційної війни.

Кафедра гідно представляє університет на міжнародному рівні: стабільно виконує значну наукову роботу з публікаціями в міжнародних журналах, що індексуються в базах Scopus та Web of Science, розвиває плідну міжнародну співпрацю з колегами із закладів вищої освіти США, Великобританії, Німеччини, Чехії, Польщі, Угорщини, Литви в галузях біоетики та філософії медицини. Важливим майданчиком для такої співпраці стала щорічна міжнародна конференція «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми медицини». У цьому році кафедрою також було організовано курс лекцій з

філософії медицини для аспірантів ЗДМФУ професора Кембріджського університету Джакоба Стегенги.

Невід'ємною частиною освітнього процесу є виховна компонента, реалізація якої забезпечує формування гармонійно розвинутої особистості, професіонала та громадянина. Ключового значення це набуває в умовах збройної агресії проти України, що вимагає особливої уваги до кристалізації громадянської стійкості та збереження загальнолюдських цінностей в екстремальних умовах воєнного часу. Виховний вплив викладачів кафедри охоплює одразу кілька напрямків взаємодії з учасниками освітнього процесу, охоплюючи як тематичне поле навчальних дисциплін гуманітарного циклу, так й комунікативні активності у форматі дискусійних гуртків.

В умовах хаотизації побутового та професійного життя через військові дії, вкрай важливо сформувавши для студентства приклад зваженого аналітичного підходу до тлумачення суспільних і соціокультурних процесів крізь призму гуманістично-ціннісного фокусу пізнання. Особистий приклад викладачів кафедри є невід'ємною частиною виховного впливу, виступаючи загальним тлом, що презентує здібності психо-емоційної саморегуляції, популяризуючи функціональні практики збереження ментального здоров'я та підтримання позитивного налаштування й пізнавальної активності.

Запорукою успішної реалізації виховного впливу є тематичне різноманіття пропонуване студентам до обговорень та проблемних дискусій, як в контексті навчального матеріалу, так й поза ним. Так, чільне місце займають питання формування та функціонування громадянського суспільства та місця кожного в ньому як дієвої одиниці. Ретроспективні огляди різних історико-культурних ситуацій дозволяють виокремити актуальні сюжети громадянської стійкості, правозахисної діяльності та свідомої людиноцентристської позиції. Увага до пам'ятних дат та персоналій лише підсилює позиції виховного впливу в царині долученості молодого покоління до загальнонаціональної історичної пам'яті.

Отже, формування громадянської свідомості тісно пов'язане з такими поняттями як патріотизм, гуманізм, демократія, відкрите суспільство і сьогодні є базовою умовою для розвитку як громадянського суспільства, так і українського державності загалом. Це актуалізує значення вивчення суспільних дисциплін в ЗДМФУ та інших закладах вищої освіти в Україні.

Література

1. Ісаева Н.Ю. Громадянське суспільство і громадянська свідомість і сучасному світі. Філософія та політологія в контексті сучасної культури. 2021. Т. 13. № 2. С. 35–41.